HÖGSKOLAN I BORÅS

Vetenskaplig teori och metod
Theory and Method in Caring Science Research
7,5 högskolepoäng
7,5 credits

Ladokkod: 61ST01
Version: 4.0
Fastställd av: Utbildningsutskottet 2015-06-17
Gäller från: HT 2015

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G2F)
Utbildningsområde: Vård
Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap
Förkunskapskrav: Följande avslutade och godkända kurser som ingår i sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng:
Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad:
- Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad, 15 hp
- Klinisk omvårdnad: Allmän omvårdnad 25,5 hp
- Klinisk omvårdnad: Somatisk hälsa, ohälsa och sjukdom, 31,5 hp
- Klinisk omvårdnad: Psykisk hälsa, ohälsa och sjukdom, 9 hp

Medicinsk vetenskap:
- Humanbiologi, 15 hp
- Mikrobiologi och vårdhygien, 4,5 hp
- Klinisk medicin: Somatisk ohälsa och sjukdom, 7,5 hp
- Farmakologi och läkemedelsräkning, 7,5 hp
- Klinisk medicin: Psykisk ohälsa och sjukdom, 4,5 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll
I kursen fördjupas innebörden i vetenskapsteoretiska och forskningsmetodologiska grundbegrepp. Kvantitativa och kvalitativa forskningsansatser, begrepp och metoder studeras liksom informationssökning och informationshantering. Kritisk granskning av vetenskaplig rapportering tränas. Ett genomgående tema i kursen är sjuksköterskans ansvar att värdera och använda vårdvetenskapliga forskningsresultat.

Mål
Kursen syftar till att studenten fördjupar sina kunskaper i vårdforskningens teori och metod för att kunna intitiera och delta i evidensbaserad utveckling av vårdandet.

Kunskap och förståelse
Efter avslutad kurs ska studenten kunna
- redogöra för innehållet i forskningsprocessens olika faser inom kvantitativ och kvalitativ forskning,
- beskriva och reflektera över olika vetenskapliga perspektiv och metoder inom vårdforskning.

Färdighet och förmåga
Efter avslutad kurs ska studenten kunna
- tillämpa informationssökning för att bevaka kunskapsutvecklingen inom området,
- identifiera och formulera vårdproblem som kräver systematisk vårdutveckling,
- kritiskt argumentera för egna vetenskapliga ställningstaganden kring valt problemområde,
- kritiskt granska och värdera kvalitet i vetenskapliga studier,
- redogöra för de grundläggande principerna vid hypotesprövande statstik med hjälp av enklare parametriska och icke-parametriska metoder,

- redogöra för och tillämpa olika former av kvalitativ analysmetodik,
- genomföra vetenskaplig rapportering grundad i vedertagna skrivregler och referenshantering,
- skriva och bearbeta en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses.

Värderingsförmåga och förhållningssätt
Efter avslutad kurs ska studenten kunna:
- identifiera och kritiskt analysera forskningsetiska frågor samt argumentera för egna ställningstaganden,
- kritiskt värdera och reflektera över hur ett vårdvetenskapligt förhållningssätt kan bidra till en hållbar utveckling i vårdandet.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och diskussionsforum på PingPong.
I föreläsningarna ges en översikt av kursens innehåll, orientering om aktuella frågeställningar inom ämnesområdet och stöd för att strukturera självstudier. Seminarierna syftar till att stimulera och utveckla förmågan till kritisk granskning av vetenskaplig rapportering och av förmågan att argumentera för egna vårdvetenskapliga ställningstaganden. Seminarierna förutsätter aktivt deltagande från studentens sida, genom förberedande studier av kurslitteraturen.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom:
- Skriftlig individuell tentamen
- Seminarier

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade ”uppsamlingstentamen”, erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt akademispecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs webbplats.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på akademins webbplats.

Studenter har rätt att vara representerade i akademins beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 högskolepoäng.

Plagiatkontroll
Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Bilaga: Litteraturlista för Vetenskaplig teori och metod (61ST01)

(Litteraturlistan gäller fr.o.m. SSK12)

Blythe, J. & White, J. (2012). Role of the mental health nurse towards physical health care in serious mental illness: An integrative review of 10 years of UK Literature. *International Journal of Mental Health Nursing.* 21(3):193-201. doi: 10.1111/j.1447-0349.2011.00792.x

Bloomer, M. J., Cross, W., Endacott, R., O'Connor, M., & Moss, C. (2012). Qualitative observation in a clinical setting: Challenges at end of life. Nursing & Health Sciences, 14(1), 25-31. doi:10.1111/j.1442-2018.2011.00653.x

Borg, E. & Westerlund, J.(2006). *Statistik för beteendevetare.* Stockholm: Liber. 200 s.

Boström, A.-M., Squires, J. E., Mitchell, A., Seles, A. E., & Estabrooks, C. A. (2012). Workplace aggression experienced by frontline staff in dementia care. *Journal of Clinical Nursing,* vol. 21, ss. 1453-1465. doi: 10.1111/j.1365-2702.2011.03924.x

Cochrane systematic reviews
Hämtad från: http://www2.cochrane.org/reviews/ (2013-02-21)

Consort statement. Hämtad från: http://www.consort-statement.org/ (2013-02-21)

Critical appraisal skills programme
Hämtad från: http://www.sph.nhs.uk/what-we-do/public-health-workforce/resources/critical-appraisals-skills-programme/ (2013-02-21)

Elo, S. & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing, 62*(1), 107–115. 9 s. doi: 10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x

Fransson, J. (2007). *Effektivare informationssökning på webben: En handbok i konsten att söka information.* Ronneby: HEXA. Hämtad från: http://www.jonasfransson.com/effektivare-informationssokning-pa-webben-bok/ (2013-02-21)

Friberg, F. (red.) (2012). *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten.* Lund: Studentlitteratur. 181 s.

Granskär, M. & Höglund-Nielsen, B. (red.) (2012). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård.* Lund: Studentlitteratur. 235 s.

Halding, A-G., Heggdal, K. & Wahl, A. (2011). Experiences of self-blame and stigmatisation for selfinfliction among individuals living with COPD. *Scandinavian Journal of Caring Sciences,* vol.
ss. 100-107. doi: 10.1111/j.1471-6712.2010.00796.x

Hsieh, H-F. & Shannon, S.E. (2005). Three approaches of qualitative content analysis. *Qualitative Health Research,* vol. 15, ss. 1277-1288. doi: 10.1177/1049732305276687

Karolinska institutets bibliotek. (2009). *Vad är en vetenskaplig artikel? En guide.* [Lärobjekt.]
Hämtad från http://bridge.kib.ki.se/vetartikel/player.html (2013-02-21)

Malmquist J (2002). Risk och odds - hur man räknar med händelser. *Läkartidningen 99* (8). 751-756.
http://ltarkiv.lakartidningen.se/2002/temp/pda24274.pdf

Mockiene, Souminen, Välimäki, Razbadauskas, Caplinskas, & Martinkenas (2011). Nurses' willingness to take care of people living with human immunodeficiency virus/acquired immunodeficiency syndrome (HIV/AIDS)--does a teaching intervention make a difference? *Nurse Education Today, 31,* 617-622. doi:10.1016/j.nedt.2010.10.021

Nunkoosing, K. (2005) The problems with interviews. Qualitative Health Research 15 (5) p 698-706. Doi: 10.1177/1049732304273903

Purcell, S. R., Kutash, M., & Cobb, S. (2011). The relationship between nurses' stress and nurse staffing factors in a hospital setting. *Journal of Nursing Management,* vol. 19, ss. 714-720. doi: 10.1111/j.1365-2834.2011.01262.x

Rodriguez, K. L., Hanlon, J. T., Perera, S., Jaffe, E. J., & Sevick, M. A. (2010). A cross-sectional analysis of the prevalence of undertreatment of nonpain symptoms and factors associated with undertreatment in older nursing home hospice/palliative care patients. *The American Journal of Geriatric Pharmacotherapy, 8*(3), 225-232.
doi: 10.1016/j.amjopharm.2010.05.002

Sandelowski, M., Voil, CL., Chang, Y., & Lee EJ. (2009) A systematic review comparing antiretroviral adherence descriptive and intervention studies conducted in USA. *AIDS Care: Psychological and Socio-medical Aspects of AIDS/HIV;* 21 (8) 953-66. doi:10.1080/09540120802626212

Statens beredning för medicinsk utvärdering SBU
Hämtad från: www.sbu.se (2013-02-21)

Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare.* Stockholm: Liber. 148 s.

Vetenskapsrådet. *Regler och riktlinjer för forskning.* Hämtad från:
http://www.vr.se/etik/codexreglerochriktlinjerforforskning.4.10ae774712595bc27e98000286.html (2013-02-21)

Wilson, J.S., Elborn, J.S. & Fitzsimons, D. (2011) 'It's not worth stopping now': Why do smokers with chronic obstructive pulmonary disease continue to smoke? A qualitative study. *Journal* of Clinical Nursing, 20, 819-827. 9 s. doi: 10.1111/j.1365-2702.2010.03319.x

Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.

2013-04-29 BEL/MARJ/THER/ila
Beredningsgruppen: 2015-06-11
Utbildningsutskottet: 2015-06-17